

Biografies

Orfeón Pamplonés

És una de les formacions corals europees més prestigioses. Pionera des dels inicis, ha estat en contacte amb les avantguardes europees per mitjà de figures com Julián Gayarre, Pablo Sarasate, Maurice Ravel o Camille Saint-Saëns.

El 2010 va esdevenir el primer cor de l'Estat espanyol d'actuar al Carnegie Hall, a Nova York, acompanyant l'Orquestra del Teatre Mariinski i amb Valeri Gergiev. El 2012 hi va actuar novament amb Rafael Frühbeck de Burgos i la New York Philharmonic, amb gran èxit de públic i crítica.

Aquest 2015 l'Orfeón Pamplonés celebra els 150 anys de la fundació, començant l'any amb un gira amb el *Requiem* de Verdi, Vladimir Jurowski i l'Orquestra Filharmònica de Londres al Festival Hall de Londres, Auditorio Nacional, Baluarte de Pamplona i Théâtre des Champs Elysées de París. Al març va interpretar la *Novena Simfonia* de Beethoven amb l'Orquestra del Teatre Mariinski i Valeri Gergiev.

Ha enregistrat per al segell Naxos amb l'Orquestra Sinfònica de Navarra i Antoni Wit, la *Missa en Re major* i el *Te Deum* de Dvořák.

El juliol passat va inaugurar el cicle Directors Internacionals amb Douglas Sheldon. L'1 d'agost va participar amb la BBC Philharmonic Orchestra en el prestigiós BBC Proms de Londres, sota la batuta de Juanjo Mena. Al setembre va interpretar un concert a la plaça de braus de Pamplona amb algunes de les entitats més populars del territori, a més de dos concerts amb Erramun Martikorena, una de les icones de la música basca, al Teatro Gayarre de Pamplona i en l'incomparable marc de les coves de Zugarramurdi.

Abans que acabi aquest any tan especial, l'Orfeón convidarà els antics orfeonistes a cantar en un concert pel Dia de Navarra (3 de desembre), i tornarà a interpretar la *Missa en Fa* de Bruckner juntament amb Juanjo Mena al Baluarte de Pamplona (18 de desembre), en aquest cas amb l'Orquestra Sinfònica de Navarra.

A principis del 2016 l'Orfeón interpretarà la *Segona Simfonia* de Mahler amb l'Orquestra Sinfònica de Balears a l'Auditori de Palma.

Igor Ijurra Fernández

Té formació en direcció d'orquestra, i ha dirigit altres formacions, com l'Orquestra Sinfònica de Navarra, la Coral de Cámara de Pamplona i el Coro de Radio Televisión Española. Ha estat director de la Coral de Extarri Aranatz i el Coro de Voces Graves de Pamplona. Amb llarga experiència, ha sabut compaginar la direcció i l'ensenyament del cant, i participa habitualment com a jurat en concursos de composició i certàmens corals.

L'Orfeón Pamplonés, sota la direcció d'Ijurra, ha ampliat els darrers anys la seva projecció internacional, tot actuant en alguns dels més prestigiosos auditoris, en països com Mèxic (Palacio de Bellas Artes, México DF) i els Estats Units (Carnegie Hall i Lincoln Center a Nova York i Kennedy Center a Washington), Londres (Royal Festival Hall i Royal Albert Hall) i París (Théâtre des Champs Elysées).

Ha introduït obres simfonicocorals en el repertori de l'Orfeón, així com òperes de Mozart, Verdi o Puccini, o Falla. Té una especial rellevància la seva direcció musical de la producció de *Carmina Burana* realitzada amb La Fura dels Baus. Com a expressió del compromís amb la seva terra, aquests darrers anys ha estrenat obres d'autors com Lorenzo Ondarra, José María Goicoechea, José Antonio Huarte, Miguel de Zulategui i Koldo Pastor. Ijurra és divulgador de l'obra de compositor navarrès Lorenzo Ondarra.

El 2014 va rebre el Diapasó d'Or de la Confederación Española de Asociaciones Corales (COACE), com a reconeixement a la seva trajectòria.

DIUMENGE, 29 DE NOVEMBRE DE 2015 — 12.00 h
Cicle Coral Orfeo Català Sala de Concerts

Orfeón Pamplonés

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Raúl del Toro, orgue
Diana Yerro, piano
Igor Ijurra, director

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

Programa

I 42'

Antonín Dvořák (1841-1904)

Missa en Re major, op. 86

Kyrie / Gloria / Credo / Sanctus / Benedictus / Agnus Dei

II 25'

Lorenzo Ondarra (1931-2012)

Set cançons populars catalanes (selecció)

Cançó màgica / La mort del porc / Mariagneta

Ignacio Busca de Sagastizábal (1868-1950)

Sagarraren

Koldo Pastor (1947)

*De Lau euskal doinu**

Ala baita⁽¹⁾ / Alabatua / Aritz Adarrean⁽¹⁾

⁽¹⁾María Echeverría, soprano; Javier Arizmendi, tenor

Vicent Egea (1962)

*Tempus Vernum (Chorale Praeludium)***

* Estrena absoluta

** Obra encarrec de l'Orfeón Pamplonés pel seu 150è aniversari

Cat Música
Intensament Clàssics

Catalunya Música enregistra aquest concert.
Per tornar-lo a escoltar, consulteu la programació
a www.catmusica.cat

Comentari

Les estàtues del Palau

L'Orfeón Pamplonés presenta una proposta doble, d'inusual sensibilitat, inspirada en les estàtues que emmarquen l'escenari del Palau: d'una banda, la gran tradició musical simbolitzada pel bust de Beethoven, i de l'altra, partint de la figura de Clavé, la música popular, representada en aquest cas mitjançant el diàleg entre la música catalana i la tradició coral basca.

Juntament amb el *Requiem* i el *Tè Deum*, la *Missa en Re major, op. 86* de Dvořák (1841-1904) integra el trio d'obres mestres de caràcter religiós del compositor bohemí. Escrita per a la inauguració d'una capella privada, trobem aquí l'extraordinària inventiva melòdica de l'autor, com es pot apreciar en el "Kyrie" inicial, amb la seva ardent espiritualitat però amb un ritme ternari que casa poc amb la música religiosa, exemple paradigmàtic de la secularització d'aquest gènere durant el Romanticisme.

Com en el cas de la música eslava, el País Basc posseeix una tradició coral de gran personalitat. Hereu d'aquesta tradició és Lorenzo Ondarra (1931), influït per la gegantina figura del pare Donosti, decisiva en la recuperació del folklore autòcton. Ondarra, però, no es tanca a la influència de les avantguardes, com demostren les seves estades als cursos de Darmstadt durant els anys setanta. Escriu les *Set cançons catalanes* el 1964 per a l'Orfeó Català, que en va estrenar quatre el 1968. Avui es tanca un cercle amb la interpretació de les tres restants: *Cançó màgica*, *Mariagneta* i *La mort del porc*.

En canvi, *Lau Euskal Doinu* de Koldo Pastor (1947) és un conjunt de peces basades en melodies basques (les mateixes que va musicar Guridi) recollides pel folklorista Resurrección María Azkue, una altra figura clau en la recuperació del patrimoni musical, com ho fou Sagastizábal (1868-1950), que va escriure algunes de les obres corals basques més populars, com aquesta *Sagarraren*, enregistrada per primer cop per l'Orfeón Pamplonés a Barcelona l'any 1929.

Finalment, escoltarem l'estrena de l'obra que Vicent Egea (1961) ha escrit per commemorar el 150è aniversari de l'Orfeón i que es va estrenar, en la seva versió orquestral, sota la direcció de Valeri Gergiev. Avui coneixerem la versió per a dos pianos d'aquesta peça basada en un poema goliàrdic del segle XI trobat al monestir de Santa Maria de Ripoll.

Antoni Colomer

Proper concert

Petite Messe Solennelle

DIMARTS, 01.12.15 – 20.30 h

Sala de Concerts

Orfeó Català

Marta Mathéu, soprano; Marina Rodríguez-Cusí, contralt; Beñat Egiarte, tenor; José Antonio López, baix baríton; Juan de la Rubia, harmòni; Josep Buforn, piano; Josep Vila i Casañas, director

G. Rossini: *Petite Messe Solennelle*

Textos

Antonín Dvořák

Missa en Re major, op. 86

Kyrie

Kyrie eleison

Christe eleison

Kyrie eleison

Gloria

Gloria in excelsis Deo.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te.

Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.

Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater omnipotens,

Domine Fili unigenite, Jesu Christe altissime,

Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram.

Qui sedes ad dextram Patris, miserere nobis.

Quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus altissimus Jesu Christe.

Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris.

Amen.

Credo

Credo in unum Deum.

Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium.

Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum

et ex Patre natum ante omnia saecula.

Deum de Deo, lumen de lumine,

Deum verum de Deo vero,

genitum, non factum

consubstantialem Patri,

per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines

et propter nostram salutem descendit de coelis.

Et incarnatus est de Spiritu Sancto

ex Maria virgine, et homo factus est.

Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est.

Et resurrexit tertia die secundum scripturas,

Senyor, tingueu pietat

Crist, tingueu pietat

Senyor, tingueu pietat.

Glòria a Déu a dalt del Cel

i a la terra pau als homes de bona voluntat.

Us lloem, us beneïm, us adorem, us glorifiquem.

Us donem gràcies per la vostra immensa glòria.

Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare omnipotent,

Senyor, Fill unigènit, Jesucrist,

Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare.

Vós que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres.

Vós que lleveu el pecat del món, acolliu la nostra súplica.

Vós que seieu a la dreta del Pare, tingueu pietat de nosaltres.

Perquè vos sou l'únic sant, vos l'únic

Senyor, vos l'únic Altíssim, Jesucrist.

Amb l'Esperit Sant, en la glòria del Déu

Pare. Que així sigui.

Crec en un sol Déu.

Pare totpoderós, creador del cel i de la terra, de totes les coses visibles i invisibles.

I en un sol Senyor Jesucrist,

fill unigènit de Déu,

nascut del Pare abans de tots els segles.

Déu de Déu, Llum de Llum,

Déu vertader de Déu vertader;

engendrat, no pas creat,

de la mateixa naturalesa que el Pare;

per Ell tota cosa fou creada.

El qual per nosaltres els homes

i per la nostra salvació davallà del cel.

I, per obra de l'Esperit Sant,

s'encarnà de la Verge Maria i es féu home.

Crucificat després per nosaltres sota el

poder de Ponç Pilat, patí i fou sepultat.

I ressuscità el tercer dia, d'acord amb

et ascendit in coelum, sedet ad dextram Dei Patris,

et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos, cuius regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum Dominum et

vivificantem,

qui ex Patre Filioque procedit;

qui cum Patre et Filio simul adoratur et

conglorificatur; qui locutus est per Prophetas.

Et unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam.

Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum.

Et exspecto resurrectionem mortuorum

et vitam venturi saeculi, Amen.

Sanctus - Benedictus

Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth

Pleni sunt coeli et terra gloria tua.

Osanna in excelsis

Benedictus qui venit in nomine Domini.

Osanna in excelsis

Agnus Dei

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Dona nobis pacem.

Lorenzo Ondarra

De Set cançons populars catalanes

Cançó màgica

Ara plou, ara neva, ara cau pedra, pedra rodona

xim xim xim visca la gresca, visca la gresca xim xim xim, visca la gresca del Torín.

Si el Torín no va bé, posa-hi pega, posa-hi pega,

si el Torín no va bé, posa-hi pega sabater.

La mort del porc

A ca l'avi han mort el porc sec i magre, sec i magre,

a ca l'avi han mort el porc sec i magre i cua tort.

Celebrem els funerals, amb diner i candela, de la mort del nostre porc, que és gran

les Escriptures i se'n pujà al cel; seu a la dreta del Pare

i tornarà gloriós a judicar els vius i els morts, i el seu regnat no tindrà fi.

Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la vida;

que procedeix del Pare i del Fill

i juntament amb el Pare i el Fill és adorat i conglorificat; que parlà per boca dels profetes.

I en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica.

Confesso que hi ha un sol baptisme per perdonar el pecat.

I espero la resurrecció dels morts i la vida del món que ha de venir. Que així sigui.

Sant, Sant, Sant és el Senyor Déu dels exèrcits.

El cel i la terra són plens de la seva glòria.

Hosanna a dalt del Cel.

Beneït el qui ve en nom del Senyor.

Hosanna a dalt del Cel.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, doneu-nos la pau.

meravella,
entre els amics i parents que se'l troben entre
les dents
sens tenir-ne pensaments si és mascle o
femella.

Acabat els funerals tothom s'encamina
cap a casa del difunt per veure si dina.
De dinar, ja no n'hi ha, botifarres per demà
i farines amb fetge.

Mariagneta

Ninetes de muntanya són de bon festejar,
són fresques i gemades i ho fa el poc treballar
lum la ra li ru la ri re ta...

Aquí Mariagneta hi fa de bon estar.

Alça't Mariagneta que a la font has d'anar,
lum la ra li ru la ri re ta...

Ai adéu Mariagneta, princesa dels meus

sospirs,

tu robes el cor dels homes i a mi em fas penar
i morir.

Ai adéu Mariagneta, principi del meu sofrir.

Ignacio Busca de Sagastizabal

Sagarraren

Sagarraren adarraren
Igarraren puntan
txoritxua zegoan kantari.
Txiruliruli, txiruliruli,
nork dantzatuko ote du
soñutxo hori ongi?

Orra or goiko ariztitxu baten
kukuak umeak egin ditu aurten,
kukuak egin, amilotxak jan,
auxe bere kukuaren zoritxarra zan.
La la ra la la la la ra la la ra la la...

Koldo Pastor

De Lau euskal doinu

Ala baita

Cançó popular de Ainhoa (Lapurdi)

Ala baita dolu egingarri
amodietan denari,
Bethi phenan baiteramatzza
gaua eta eguna!
Ezdeia bada pena
ene bihozean dena?
Nihork ezin dezake

En la punta

En la punta
de la branca de pomera
estava cantant l'ocellet.
Txiruliruli, txiruliruli,
qui ha de ben ballar
aquesta musiqueta?

Dalt d'un roure
el cucut ha tingut pollets enguany
i la mallerenga se'ls ha menjat,
quina dissort, la del cucut.
La la ra la la la la ra la la ra la la...

Cert que és digne de llàstima
qui en amors està ficat,
perquè sempre passa pena
totes les nits i els dies
¿I, doncs, no és pena
la que enclou el meu cor?
Ningú no pot comprendre

adi ene hatsberepena
Maitebat ezin konbertituz
nik sofritzen dudana.
Txarmagarri zu ere
Sanjakorra zare.
Ene pena eta dolorez ongi trufatzen ere.
Norbaitek deraizkitzu beharriak ongi bete,
eta, dudarikan gabe,
Zu, heien erranen sinesle.
Gaizki mintzatu nahi dena
Nork enpatxa lezake?

Alabatua

Cançó popular d'Etzarri Aranatz (Navarra)

Alabatua izan dedila
Sakramentu santua
Ama Birjina zure erraietan
Izan zan kontzebitua.
Belerengo portalean estarbi pobre batean
Idiak arnasaz berotzen zaubien
Jakindurik hura nor zan.
Ama Birjina hori pobrezza!
Izanik zeruko erregina
Lasto gainean duzu semea
Hotzez ikaraz betea

Aritz Adarrean

Cançó popular de Gatzaga (Guipúscoa)

Aritz adarrean belatxinga dantzan,
esku zuri ederrean lorea.
Bart amarretan eraman dute
gure auzoy onetan andrea.
¿Zein izan ote da nor izan ote da
eraman duen morroskoa?
Bai izan ote da ez izan ote da
gure aldameneko oinordekoa?

Vicent Egea

Tempus Vernum

Poema del Liber glossarum et
etymologium del Carmina Rivipullensia.

Aprilis tempore, quo nemus frondibus
et pratum roseis ornatur floribus,
iuventus tenera fervet amoribus.
Fervet amoribus iuventus tenera,
pie cum coinquino omnis avicula
et cantat dulciter silvestris merula.
Amor tunc militat cum matre Venere,
arcus eburneus non cessat flectere,
ut matris valeat regnum extendere.

els meus plors:
els patiments que pateixo
en no poder convertir l'estimada.
¿Encisera, tu també
ets vel·leïtosa?
Bé et trufes de mes penes i patiments.
Algú sadolla prou tes necessitats
i, sens dubte,
creus el que et diuen.
A qui volgués parlar-ne malament,
qui el sadollaria?

Lloat sia el Sant Sagrament
Mare Verge; fou concebut
dins les vostres entranyes.
Al pessebre de Betlem,
en una pobra establia,
els bous l'escalfaven amb l'alè,
en saber qui era Ell.
Mare Verge, quina pobresa!
Sent Vós la Mare del Cel,
teniu el fill damunt la palla,
tremolant de fred.

A la branca del roure dansa la cornella,
i a la bella blanca mà la flor.
Anit a les deu van dur
al nostre poble una dona.
Qui deu haver estat, qui deu haver estat
l'agosarat que la hi dut?
Deu haver o no estat
el majoral d'aquí al costat?

A l'abril, quan el bosc es guarneix de fulles
i els prats de rosades flors,
la tendra joventut bull d'amors.
Bull d'amors la tendra joventut,
tots els ocellets s'encomanen d'afecte
i canta amb dolçor la merla salvatge.
Amb la mare Venus l'amor fa guerra,
l'arc d'ivori tiba sens parar
per escampar la llei materna.